

Amerikan sisällissota

Kirj. Karl Marx

(Tämä Karl Marxin kirjoitus "Amerikan sisällissota" on parhain historiallis-materialistinen selostus Amerikan sisällissodasta. Tätä Marxin kirjoitusta ei liene monikaan suomalaisen lukija, yksinpä amerikalaisetkaan sosialistit eivät ole siihen päässeet perehtymään. Vaikka kirjoitus on laadittu jo vuosikymmeniä sitten, ei se kuitenkaan ole menettänyt hituistaakaan historiallista arvoaan. Näin ollen lienee tämä kirjoitus "Säkenien" lukijoille suuresta arvosta ja julkaisemme alkuosan tässä numerossa. Seuraavassa loppuosa.

I.

Kuukausimääriä ovat Lontoon johtavat viikko- ja päivälehdet kerranneet samaa juttua Amerikan sisällissodasta. Samalla kun ne hyökkäävät vapaitten pohjoisvaltioiden päälle, ne huolestuneena koettavat puolustautua sellaiselta otaksumalta, että ne olisivat etelän orjavaltioiden puolella. Itse asiassa ne ovat jatkuvasti julaisseet kaksi artikkelia, joista toisessa hyökätään pohjoisvaltioiden päälle ja toisessa pyydetään anteeksi näitä hyökkäyksiä. Qui s'excuse, s'accuse.

Niiden selostukset sisältävät pääasiassa seuraavaa: Pohjois- ja etelävaltioiden välinen taistelu on tullisotaa. Edelleen, sotaa ei käydä periaatteista, eikä se koske orjakysymystä, vaan todellisuudessa se johtuu pohjoisvaltioiden halusta alistaa etelävaltiot yliherruutensa alaiseksi. Jos niinkin olisi, että pohjoisvaltiot olisivat oikeassa, niin eikö ole aivan turhaa koettaa asevoimalla pakottaa alamaisuuden kahdeksaa miljoonaa anglo-saksilaista. Tulisiko pohjoisvaltioiden erottaminen etelävaltioista vapauttamaan sen kokonaan kaikesta yhteydestä neekeriorjuuden

kanssa, sekä takaamaan sille 20 miljoonaa nousevine väestöineen ja suunnattomine alueineen korkeamman ja tähän asti tuskin uneksitun kehityksen? Tulisiko näinollen pohjoisvaltioiden ilolla tervehdä liittohallituksesta luopumista, sen sijaan että ne koettaisivat sitä estää verisellä ja tuhoisalla sisällissodalla?

Ryhdyimme tarkastamaan kohta kohdalta näitä Englannin sanomalehdistön näkökantoja.

Pohjois- ja etelävaltioiden välinen taistelu, niin kuuluu ensimmäinen selostus, on puhtaasti tullisotaa, sotaa suojelustullijärjestelmän ja vapaakaupan välillä ja Englanti luonnollisestikin on vapaa-kaupan kannalla. Saako orjanomistaja nauttia itse orjatyön täydet tulokset, vai tulevatko pohjoisvaltioiden suojelustullin puolustajat viemään osan hänen tuloistaan? Tämä sanotaan olevan kysymyksessä tässä sodassa. Tämän loistavan keksinnön on tehnyt Times-lehti. Toiset sanomalehdet, kuten Economist, Examiner ja Saturday Review ovat kehittäneet tätä kysymystä. On omituista, ettei tätä keksintöä tehty Charlestonissa, vaan Lontoossa. Amerikassa luonnollisestikin jokainen on tietoinen siitä, että vapaatulli on ollut siellä voimassa vuodesta 1846 vuoteen 1861, ja että kongressimies Morill ajoi suojelustullin lävitse kongressissa vuonna 1861, sen jälkeen, kun sisällissota oli jo puhennut. Liitosta eroaminen ei siis johtunut siitä, että kongressi hyväksyi Morillin tullilain, vaan Morillin lakiehdotus tuli hyväksytyksi kongressissa etupäässä sen vuoksi, kun liitosta ero-

aminen oli jo tapahtunut. Kun South Carolina vuonna 1831 ensikerran sairasti eroamiskuumetta, tuotiin siihen tekosyyksi vuoden 1828 suojelustulli, mutta ainoastaan tekosyyksi, kuten kenraali Jackson sitä samaan aikaan selosti. Nykyään ei kuitenkaan enään kukaan tähän vanhaan tekosyyhyyn turvaudu. Motgomeryssä pidetyssä eroamiskonventionissa koko tullikysymys jätettiin huomioon ottamatta sen takia, koska sokeriviljelys Louisianassa, joka on etelävaltioista vaikutusvaltaisimmin, on täydellisesti riippuvainen suojelustulista.

Mutta, selostavat edelleen Lontoon sanomalehdet, Yhdysvaltain sisällissodan tarkoituksena ei ole mikään muu kuin liittohallituksen säilyttäminen asevoimalla. Jänkit eivät halua hävittää viittätoista tähteä lipustaan. He tahtovat valmistaa suuremman kuvan koko maailman nähtäväksi. Tosin asiainlaista olisi ollut toisellaan, jos sota olisi alettu orjuuden poistamiseksi. Mutta orjuuskysymyksellä, kuten Saturday Review toisten mukana on julistanut, ei ole mitään tekemistä tämän sodan kanssa.

Kaikkien ensiksi on muistettava, että sotaa ei aloitettu pohjoisvaltioiden taholta, vaan etelän. Pohjoisvaltiot ovat puolustuskannalla. Kuukausimääräiä ovat pohjoisvaltiot tyynesti katselleet kun hajottajat ovat ottaneet haltuunsa liittohallituksen linnoituksia, asevarastoja, laivatelakoita, tullikamareita, rahaa, laivoja, ovat hävittäneet sen lippua ja anastaneet sen sotajoukkoja. Hajottajat viimein päättivät pöyhkeillä sotatoimillaan pakottaa hallituksen luopumaan passiivisesta kannastaan ja juuri tämän takia he alkoivat pommittaa Fort Sumteria Charlestonissa. Huhtikuun

11 p. (v. 1861) heidän kenraalinsa Beauregard, keskustelussa Fort Sumterin ylipäällikön majuri Andersonin kanssa, oli saanut tietää, että linnoituksessa oli muonavarot ja ainoastaan kolmeksi vuorokaudeksi ja olisi se niin ollen ollut pakotettu antautumaan kaikessa rauhassa tämän ajan kuluttua. Rauhallista antantumista aavistavien hajottajat alkoivat pommittaa linnoitusta seuraavana aamuna (huhtik. 12 p.), joka päättyi sillä, että linnotus antautui muutaman tunnin kuluttua. Tuskin tästä oli ennätetty lennättää tieto Motgomeryyn, jossa hajottajain konventioni piti paraikaa istuntoaan, kun jo sotaministeri Walter julkisesti ilmoitti uuden hallituksen nimessä, että "kukaan ei voi mennä sanomaan mihin tänään alkanut sota johtaa." Samalla kertaa hän ennusti, että etelävaltioiden muodostaman liiton lippu tulee ennen Vappua liehumaan vanhan hallitustalon katolla Washingtonissa ja ehkäpä ennen pitkää myöskin Faneul Hallissa Bostonissa. Vasta tämän jälkeen Lincoln kutsui aseisiin 75,000 miestä suojelemaan liittohallitusta. Fort Sumterin pommittaminen kumosi viimeisenkin mahdollisen keinon ratkaista riita perustuslaillisella tavalla, nim. kutsumalla koolle yleinen Amerikan kansan konventioni, kuten Lincoln siinä tilaisuudessa pitämässään puheessaan oli ehdottanut, jolloin hänet vihitettiin presidentiksi. Lincolnilla ei ollut enään muuta keinoa valittavana kuin joko paeta Washingtonista, jättää Maryland ja Delaware sekä luopua Kentuckystä, Missouriista ja Virginiasta tai sitten tarttua aseisiin.

Amerikan sisällissodan periaatetta koskeva kysymys löytää vastauksensa siitä taisteluhuudosta, jolla etelävaltiot rikkoivat rauhan.

Etelävaltioiden liiton varapresidentti Stephens lausui konventiionissa, jossa etelävaltioiden eroaminen oli käsiteltävänä, että oleellinen eroavaisuus Montgomeriessä laaditun uuden perustuslain sekä Washingtonin ja Jeffersonin perustuslain välillä oli se, että nyt ensikerran orjuus tunnustettiin periaatteellisesti oikeaksi ja koko valtiorakenteen perustaksi, jota vastoin kahdeksanentoista-vuosisadan ennakkoluuloilla täytetyt valankumouksen isät olivat pitäneet orjuutta Englannista tuotuna pahena, joka ajan ollen tullaan hävittämään. Eräs toinen etelän johtomiehistä, nimeltä Sprat, oli huudahtanut: "Meillä on kysymyksessä suuren orjatasavallan perustaminen." Näin ollen, vaikkakin pohjoisvaltiot tarttuivat aseisiin ainoastaan liittohallituksen puolustamiseksi, niin olivathan etelävaltiot jo julistaneet, että orjuuden jatkuminen ei enään mitenkään soveltunut yhteen liittohallituksen säilyttämisen kanssa.

Samalla kun Fort Sumterin pommittaminen merkitsi sodan alkamista, niin republikaanipuolueen voitto pohjoisvaltioissa ja Lincolnin valitseminen presidentiksi oli merkkikohtana etelävaltioiden eroamiselle. Lincoln valittiin presidentiksi marraskuun 6 p. vuonna 1860. Kahta päivää myöhemmin sähkötettiin Etelä Carolinas-ta: "Liitosta eroamista pidetään täällä valmiina asiana." Marraskuun 10 p. oli eroamiskysymys käsiteltävänä Georgian lainlaatijakunnassa ja marraskuun 13 p. kutsuttiin Mississippin lainlaatijakunta koolle pohtimaan samaa kysymystä. Mutta itse Lincolnin valinta oli vain seuraus demokraattien keskuudessa tapahtuneesta hajaannuksesta. Vaalitaistelussa pohjoisvaltioiden demokraattipuolue

ryhtyi kannattamaan Douglassia, jota vastoin etelävaltioiden demokraatit kannattivat Breckinridgeä. Republikaanipuolueen voitto johtui juuri tästä demokraattien hajaannuksesta. Mistä sitten johtui republikaanipuolueen menestys pohjoisvaltioissa, ja mikä toiselta puolen oli syynä demokraattipuolueen hajaannukseen, puolueen, jonka kannattajat niin pohjois- kuin etelävaltioissakin olivat toimineet käsi-kädessä enemmän kuin puoli vuosisataa?

Se ylivalta, minkä etelävaltioiden demokraatit pohjoisvaltioiden demokraattisten liittolaistensa kautta olivat vähitellen liittohallituksessa vallanneet, saavutti huipunkohtansa presidentti Buchananin aikana. Vuonna 1787 pidetyssä viimeisessä mannermaan kongressissa ja ensimmäisessä perustuslakikonventiionissa vv. 1789—90 lakkautettiin laillisesti orjuus kaikissa Ohiossa luoteeseen päin sijaitsevilla tasavallan territorioissa. Niin kutsuttu Missourin sopimus (1820), jonka kautta Missouri liitettiin liittovaltioihin orjavaltiona, poisti orjuuden kaikista territorioista, jotka sijaitsivat pohjoispuolella 30—30 leveysastetta sekä länsipuolella Missouria. Tämän sopimuksen kautta orja-alue laajeni joitain pituusasteita, mutta toiselta puolen se asetti määrättyt maantieteelliset rajat sen edelleen laajentamiselle. Nämä rajat tulivat kuitenkin poistetuksi n. k. Kansas-Nebraskan lailla, jonka ehdottaja oli Stephen A. Douglas, silloinen pohjoisvaltioiden demokraattien johtaja. Tämä laki kumosi Missourin sopimuksen, asetti vapaan työvoiman ja orjatyön samanarvoiseksi, määräsi hallituksen kohtelemaan orjia ja vapaita tasa-arvoisesti ja jätti kansan, se on, väestön enemmistön ratkaistavaksi

Matkailija, joka aina pääsee vapaasti kulkemaan etuvartijan ohit taistelurintamaan.

otetaanko tai ei orjuus territorias-
sa käytäntöön. Näin ensikerran
Yhdysvaltain historiassa tulivat
kaikki maantieteelliset ja lailliset
rajotukset, jotka olivat olleet este-
teenä orjuuden laajentamiselle,
poistetuiksi. Tämän uuden lain
alaisena entinen Uuden Meksikon
vapaa territori, joka oli viisi ker-
taa suurempi kuin New Yorkin
valtio, muuttui orjaterritoriaksi ja
orja-alueita laajennettiin Meksikon
tasavallan rajasta 38:saan pohjois-
seen leveysasteeseen saakka.
Vuonna 1859 astui Uudessa Meksi-
kossa voimaan orjalaki, joka raa-
kamaisuudessaan kilpaili Texasin
ja Alabaman lakien kanssa. Uu-
dessa Meksikossa ei kuitenkaan,
vaikka sen asukasluku nousi noin
100.000, ollut näihin aikoihin viit-
täkään-kymmentä orjaa, kuten
vuoden 1860 tilastot osottavat. Tä-
mä luku oli saavutettu siten, että
rajan yli oli lähetetty muutamia
seikkailijoita orjia mukanaan ja
sitten Washingtonissa sijaitsevan
keskushallituksen ja Uudessa
Meksikossa olevien hallitusvirano-
maisten ja agenttien avulla rum-
mutettiin kokoon näennäinen kan-
sallinen lainlaatijakunta, joka sit-
ten pani orjuuden voimaan terri-
torissa ja sen mukana orjavoutien
ylivallan.

Tämä helppo menettelytapa ei
kuitenkaan vedellyt toisissa terri-
torioissa. Tämän johdosta etelä-
valtiot menivät askelta pitemmäl-
le ja vetosivat asian kongressista
Yhdysvaltain Ylioikeuteen. Tämä
tuomioistuin, jonka muodostaa yh-
deksän tuomaria, joista viisi oli
tällöin etelästä, oli jo kauan aikaa
osottautunut olevan mitä taipuvai-
sin ase orjavoutien käsissä. Vuon-
na 1857 se antoi päätöksen kuului-
sassa Dred-Scott-jutussa, että jo-
kaisella Amerikan kansalaisella on
oikeus kulettaa mitä hyvänsä pe-

rustuslain tunnustamaa omaisuut-
ta territorioihin. Perustuslaki tun-
nustaa orjat omaisuudeksi ja vel-
vottaa liittohallituksen suojele-
maan tätä omaisuutta. Perustus-
lain mukaan siis orjan omistaja
voi kulettaa orjiaan työhön terri-
torioihin ja näin yksityisille orjan
omistajille tuli tilaisuus vakiinnut-
taa orjuus vapaisiin territorioihin
vastoin väestön enemmistön tah-
toa. Territorien lainlaatijakunnil-
ta kiellettiin oikeus orjuuden pois-
tamiseen ja kongressin ja liittohal-
lituksen velvollisuudeksi tuli nyt
suojella näitä orjajärjestelmän tien-
raivaajia.

Samalla kun vuonna 1820 tehty
Missourin kompromissi oli laajen-
tanut orjuuden maantieteellisiä ra-
joja territorioissa ja samalla kun
Kansas-Nebraska laki (v. 1854)
oli kumonnut kaikki maantieteelli-
set rajotukset ja asettanut niiden
tilalle poliittisen esteen, uutisasuk-
kaitten enemmistön tahdon, niin
Yhdysvaltain Ylioikeus vuonna
1857 antamallaan päätöksellä ku-
mosi tämän poliittisenkin esteen ja
muutti kaikki tasavallan nykyiset
ja tulevat territorit vapaiden val-
tioiden siirtokunnista orjasiirto-
loiksi.

Samoihin aikoihin pantiin laki,
joka määrää karanneet orjat pa-
lautettavaksi kotivaltioihinsa ja
jota v. 1850 oli entisestään tiuken-
nettu, säälimättä pohjoisvaltioissa
käytäntöön presidentti Bucha-
nan aikana. Pohjoisvaltioiden pe-
rustuslaillisena tehtävänä näytti
olevan orjain pyydystäminen etelä-
valtioiden orjavoudeille. Kun or-
japuolueen tarkoituksena toiselta
puolen oli mikäli mahdollista eh-
käistä vapaitten siirtokuntain pe-
rustamista territorioihin, se toisel-
ta puolen vastusti kaikkia n. k. va-
paa-maa säädöksiä, se tahtoo sa-
noa, asetuksia, joiden nojalla uu-

tisasukkaille annettiin maksu-va- paasti määrätty ala viljelemätöntä hallituksen maata.

Samoin kuin Yhdysvaltain sisäisessä politiikassa, niin myöskin ulkomaapolitiikassa orjaisäntäin edut olivat määräävänä tekijänä. Itse asiassa Buchanan oli saavuttanut presidentin arvon julistamalla n. k. Ostendin manifestin, jossa julistettiin Cuban valtaaminen joko ryöstön tai suoran asevoiman kautta kansallispolitiikan korkeimmaksi päämääräksi. Hänen hallituksensa aikana jo jaettiin Pohjois-Meksiko amerikalaiden maakeinottelijain kesken, jotka nyt leivottomina odottivat merkkiä saadakseen hyökätä Chihuahuan, Cohullan ja Sonoran kimppeun. Keski-Amerikan valtioihin tehtiin lakkaamatta ryöstöretkiä, joita johdettiin Valkeasta talosta Washingtonissa. Mitä läheisemmässä yhteydessä tämän ulkomaapolitiikan kanssa — manifestin tarkoituksena kun oli vallata uusia territorioita orjuuden ja orjavoutien vallan laajentamiseksi — oli myöskin orjakaupan uudelleen avaaminen, jota suunnitelmaa liittohallitus salaisesti kannatti. Stenhen A. Douglas itse elok. 20 p. vuonna 1859 lausui Yhdysvaltain senaatissa, että "viime vuotena on Afriikasta tuotu enemmän neekereitä kuin mitä edellisenä vuotena, lukuunotettuna myöskin se aika, jolloin orjakauppa oli laissa tunnustettu. "Viime vuonna maahan tuotujen orjain luku nousi viiteentoista tuhanteen."

Kansallispolitiikan päämäärän tunnustettiin tarkottavan orjuuden vakiinnuttamista vaikka asevoimalla. Itse asiassa liittohallituksesta oli tullut niiden 300,000 orjaisännän orja, jotka pitivät isännyyttä etelässä. Tähän tilanteeseen oli jouduttu niiden eri

kompromissien kautta, joihin etelän liittoutuminen pohjoisvaltioiden demokraatiin kanssa perustui. Kaikki vuoden 1817 jälkeen aikaajottain uudistetut hyökkäykset orjaisäntien alati lisääntyvien anastuksien ehkäisemiseksi, olivat rauenneet tyhjiin hyökätessään tätä liittoa vastaan. Lopulta kuitenkin tuli ratkaiseva hetki.

Melkein heti sen jälkeen kun Kansas-Nebraska laki tuli hyväksytyksi, joka poisti kaikki maantieteelliset rajotukset orjuudelta ja asetti orjuuden käytäntöönottamisen uusissa territorioissa uutisasukkaitten enemmistön päätöksestä riippuvaiseksi, hyökkäsi joukko orjavoutien asetettuja lähettejä ja Missourin ja Kansasin rajoilta koottuja roistoja revolveri toisessa ja väkipuukko toisessa kädessä Kansasiin, yrittäen mitä julmimmilla keinoilla ajaa uutisasukkaat pois territorista. Nämä hyökkäykset antoivat rohkeutta keskushallitukselle Washingtonissa. Seurauksena oli hirveä taantumus. Kautta koko pohjoisvaltioiden, varsinkin maan koillisosassa, ryhdyttiin perustamaan järjestöä, jonka tehtävänä oli hankkia Kansasiin miehiä, aseita ja rahaa. Tästä avustusjärjestöstä muodostui siten republikaanipuolue, joka näin ollen saa kiittää syntymisestään Kansasin taistelua. Kun yritykset muuttaa Kansas asevoimalla orjatorriksi, epäonnistuivat, ryhtyivät etelävaltiot toteuttamaan sitä poliittisten vehkeilyjen kautta. Varsinkin presidentti Buchanan hallitus koetti kaikin voiminsa pakottaa Kansas, sille laadittuine orjuutta puolustavine perustuslakeineen, Yhdysvaltain orjavaltioiden joukkoon. Tästä syntyi uusi taistelu, jota niihin aikoihin käytiin pääasiassa kongressissa. Itse pohjoisvaltioiden demokraatiin johta-

ja Stephen A. Douglas ryhtyi nyt 1857—58 vastustamaan hallitusta ja liittolaisiaan etelässä sillä perusteella, että orjaperustuslain käytäntöön ottaminen territorissa loukkasi vuoden 1854 Kansas-Nebaska laissa lausuttua periaatetta "uutisasukasten yliherruudesta." Douglas, joka oli valittu senaattoriksi Illinoisista, olisi luonnollisestikin menettänyt kaiken vaikutusvaltansa, jos hän olisi mennyt sanomaan, että etelävaltiot ovat oikeutetut anastamaan joko asevoimalla tai kongressin asetusten kautta pohjoisvaltioiden asuttamat territorit. Näin Kansain valtaamiseksi käyty taistelu, jossa republikaanipuolue sai alkunsa, samaan aikaan aiheutti repeämän demokraatipuolueen keskuudessa.

Republikaanipuolue laati ensimmäisen ohjelmansa vuoden 1856 presidentin vaaleja varten. Vaikkakaan sen ehdokas John Fremont ei tullutkaan valituksi, todisti kuitenkin joka tapauksessa hänelle annettu suunnaton äänimäärä puolueen nopeaa vaurastumista, varsinkin luoteisosassa maata. Toisessa puoluekonventionissa, joka pidettiin toukokuun 17 p. vuonna 1860 seuraavan presidentin vaalitaistelun järjestämiseksi, republikaanit hyväksyivät vuoden 1856 ohjelman muutamilla pienillä lisäyksillä. Tämä ohjelma sisälsi pääasiassa seuraavaa: että orjuutta ei saa enään laajentaa territorioissa yhtä ainoata jalkaa. Rosvomaisesta ulkomaapolitiikasta on tehtävä loppu. Orjakaupan uudelleen avaamista on pidettävä häpeällisenä. Ja lopuksi tässä ohjelmassa vaadittiin laadittavaksi lakeja vapaiden maiden jakamiseksi tarkoituksella edistää vapaiden siirtokuntain perustamista.

Ratkaisevasti tärkeä kohta tässä ohjelmassa oli se, että siinä koko-

naan kiellettiin orjuuden laajentaminen uusiin territorioihin ja määrättiin se rajotettavaksi ikiajoiksi niihin valtioihin, joissa se jo oli laillisesti tunnustettu. Orjuus tahdottiin näin ollen muodollisesti aidata; mutta territorioiden alituien lisääminen ja orjuuden yhtämittäinen laajentaminen uusille alueille jäi orjavaltioille sangen tärkeäksi kysymykseksi.

Etelävaltioista ulosvietävien tuotteiden kuten pumpulin, tupakan, sokerin jne. tuottaminen on voittoatuottavaa ainoastaan niin kauan, kun se suoritetaan suurien orjajoukkojen avulla, suuressa mittakaavassa ja laajoilla, hedelmällisillä maa-alueilla, joka vaatii ainoastaan yksinkertaista työtä. Voimaperäisempi maanviljelys, joka ei riipu niinkään paljon maaperän hedelmällisyydestä kuin pääomasta ja taitavasta työvoimasta, ei sovi yhteen orjajärjestelmän kanssa. Niinpä tapahtuikin, että sellaisissa valtioissa kuin esim. Marylandissa ja Virginiassa, joissa ennen harjoitettiin orjien avulla tuotantoa ulosvientä varten, ruvettiin ennen pitkää kasvattamaan orjia, joita sitten myyskenneltiin etelävalt. etäisimpiin kolkkiin. Vieläpä S. Carolinassakin, jossa orjat muodostivat neljä-seitsemättä osaa koko valtion asukasluvusta, pumpulin viljeleminen on jo vuosikausia ollut lamaannuksissa, johtuen laihtuneesta maaperästä. Itse asiassa South Carolinan on jo jossain määrin olosuhteiden pakosta täytynyt ruveta kasvattamaan orjia, sillä sieltä myydään vuosittain neljän miljoonan dollarin arvosta orjia äärimmäisiin etelä- ja lounaisvaltioihin. Niin pian kuin tällaiseen tilanteeseen joudutaan, käy uusien territorien hankkiminen välttämättömäksi, sillä orjaisännät orjalaumoiheen tarvitsevat uusia

hedelmällisiä maa-alueita ja orjain kasvattajat markkinapaikkoja orjien myymistä varten. Näin ollen ei ole epäilemistäkään, että jollei Louisianaa. Missouria ja Arkansasta olisi liitetty Yhdysvaltoihin, niin olisi orjuus jo aikoja sitten hävinnyt Virginiasta ja Marylandista. Montgomeryssä pidetyssä konventionissa eräs etelävaltioiden johtomiehistä, senaattori Toombs, kuvaili hyvin ymmärrettävällä tavalla sitä taloudellista lakia, joka tekee orja-alueiden yhtämittaisen laajentamisen välttämättömäksi. Hän sanoi: "Ellei orja-alueita voida laajentaa suuremmassa määrässä, niin viidentoista vuoden kuluttua meidän on annettava orjain karata valkoisilta tai sitten valkoisten on karattava orjilta."

Kuten tiedämme, yksityiset valtiot ovat edustettuina kongressissa suhteellisesti asukaslukunsa mukaan. Koska vapaitten valtioiden väkiluku lisääntyy nopeammin kuin orjavaltioiden, niin on pohjoisvaltioiden edusmiisluku edustajahuoneessa päässyt nopeasti edelle etelävaltioista. Tämän johdosta on etelävaltioiden poliittisen voiman todellinen painopiste siirtynyt yhä enemmän ja enemmän Yhdysvaltain senaattiin, jossa jokainen valtio, olkoon sen asukasluku sitten suurempi tai pienempi, on edustettuna kahdella senaattorilla. Säilyttääkseen vaikutusvaltansa senaatissa ja sen kautta määräämisvaltansa Yhdysvaltain hallituksessa, etelävaltiot vaativat, että uusia orjavaltoita on muodostettava lakkaamatta. Mutta tämä on mahdollista ainoastaan ulkomaiden valtaamisella, kuten tapahtui Texasin suhteen, tai sitten muuttamalla Yhdysvalloille kuuluvat territorit ensin orjaterritoireiksi ja sitten orjavaltoiksi, kuten kävi Missourin, Arkansasin jne.

kanssa. John Calhoun, jota orjaisännät ovat pitäneet kyvykkäänä valtiomiehenään, jo niin aikasin kuin helmik. 19 p. vuonna 1847 lausui, että senaatti ainoastaan kykeni pitämään etelävaltioiden voiman tasapuolisena ja että orja-alueiden laajentaminen oli välttämättömyyksiä etelän ja pohjoisvaltioiden voimasuhteiden tasapuolisina pitämiseksi senaatissa, ja tämän vuoksi etelävaltioiden yrityksiä perustaa uusia orjavaltoita väkivallalla pidettiin oikeutettuna.

Lopulta niistä 300,000 orjanomistajasta on muodostunut vankka oligarkia, jota vastassa on monia miljoonia "valkosia köyhiä", joiden lukumäärä lakkamatta lisääntyy maanomistuksen keskittymisen kautta ja joiden asemaa voidaan verrata Rooman pleibeijien asemaan Rooman äärimmäisimmän rappeutumistilan aikana. Ainoastaan valtaamalla uusia territorioita, tai niiden valtaamisen toivossa, samoin kuin ryöstöretkien toimeenpanemisella kävi mahdolliseksi koettaa saattaa näiden "valkoisten köyhien" edut sopusointuun orjaisäntäin etujen kanssa, kuin myöskin kääntää heidän innokkaan toimeliaisuutensa vaaratommille aloille, sekä saada heidät uskomaan, että he vielä jonain päivänä itse pääsevät orjaisännäksi.

Näin ollen orjuuden rajottaminen entisiin alueisiin olisi taloudellisen lain mukaan johtanut sen asteettaiseen häviämiseen, samalla kun se myöskin hävittäisi orjavaltoitten valtiollisen yliherruuden senaatissa ja lopulta asettaisi orjaisäntien oligarkian "köyhien valkoisten" taholta uhkaavan vaaran alaiseksi. Näin ollen se republikaanien periaate, että orja-alueiden laajentaminen on kokonaan lain kautta kiellettävä, satutti orjaisäntäin yliherruutta keskelle otsaa.

Johdonmukaisena seurauksena oli, että republikaanien saavuttama vaalivoitto aiheutti repeämän etelän ja pohjoisvaltioiden välillä. Tämä vaalivoitto kuitenkin johtui, kuten sanotti, demokraatien leirisä tapahtuneesta hajaannuksesta.

Orjapuolueen ja sen liittolaisten, pohjoisvaltioiden demokraatien välillä oli tapahtunut hajaannusta jo Kansasin taistelun johdosta. Sama riita puhkesi uudelleen esille ja vielä suuremmassa mittakaavassa vuoden 1860 presidentin vaaleissa. Pohjoisvaltioiden demokraatit, joiden ehdokkaana oli Douglas, olivat tehneet orjuuden käytäntöönottamisen territorioissa riippuvaiseksi väestön enemmistön tahdosta. Orjanomistajain puolue, jonka ehdokkaana oli Breckinridge, väittivät, että Yhdysvaltain perustuslaki tunnusti orjuuden lailliseksi, kuten myöskin Ylioikeus oli selittänyt ja että orjuus itse asiassa oli jo laillistettu kaikissa territorioissa, eikä siihen tarvittu enään mitään erikoisoikeuksia. Näin ollen samalla kun republikaanit tahtoivat luoda esteen orjuuden laajentamista vastaan, orjaisäntäin puolue väitti kaikkien tasavallan territorien olevan laillisia orja-alueita. Sen mitä he olivat yrittäneet tehdä Kansasin suhteen, nimittäin panna väkivallalla orjuus territorioissa käytäntöön keskushallituksen avustuksella ja vastoin väestön enemmistön tahtoa, tämän he nyt tahtoivat asettaa yleiseksi laiksi kaikissa liittohallituksen territorioissa. Tämän myöntämiseen ei demokraatien johtomiehillä kuitenkaan ollut valtaa ja sitä paitsi siitä olisi ollut seurauksena se, että heidän armeijansa olisi karannut republikaanien leiriin. Toiselta puolen Douglasin "uutisasukkaiden yliherruus" ei voinut tyydyttää or-

jaisäntäin puoluetta. Se mitä viimeksi mainittu ajoi takaa, oli toteutettava seuraavan neljän vuoden kuluessa uuden presidentin aikana ja voitiin se toteuttaa ainoastaan keskushallituksen avulla, eikä sietänyt pitempiä viivyttelymisiä. Orjavoudit eivät olleet jättäneet huomioonottamatta erästä uutta voimaa, maan luoteisosassa, jonka asukasluku oli lisääntynyt lähes puolella vuosien 1850 ja 1860 välillä, ja oli nyt lähes yhtä suuri orjavaltioiden valkoisen asukasluvun kanssa — voimaa, joka tapojensa, luonteenlaatunsa ja elinsuhteidensa puolesta ei osottanut taipumusta antaa vetää itseensä kompromissista kompromissiin, kuten koillisvaltioiden kanssa oli menetelty. Liittohallituksella oli nyt arvoa etelävaltioiden silmissä ainoastaan sikäli, mikäli se käytti valtaansa orjapolitiikan toteuttamiseksi. Ellei se siihen suuntaan toiminut, niin oli parempi ottaa siitä eronsa heti, kuin jäädä edelleen neljäksi vuodeksi katselemaan republikaanipuolueen kehitystä ja luoteisen maanosan vaurastumista, ja sitten ryhtyä taisteluun vieläkin epäsuotuisemmissa oloissa. Ja orjaisäntäin puolue ryhtyi taisteluun. Kun pohjoisvaltioiden demokraatit pitemmältä kieltäytyivät pelaamasta etelän "köyhien valkoisten" osaa, niin hajaantuivat etelävaltioiden äänet ja Lincoln voitti. Tätä voittoa sitten etelävaltiot käyttivät tekosyynä aseisiin tarttumiseksi.

Kuten näemme, koko tämän liikkeen perustana oli orjakysymys. Kysymys ei ollut kuitenkaan siitä, oliko orjuus vallitsevista orjavaltioista hävitettävä, tai ei, vaan siitä, täytyikö pohjoisvaltioiden 20 miljoonaisen vapaan väestön alistua orjaisäntäin oligarkian alaiseksi sekä myöskin siitä, tehdäänkö

tasavallan suunnattomista territo-
rioista vapaiden valtioiden vaiko
orjaisäntäin alusmaita, sekä lo-
puksi siitä, hyväksytäänkö liitto-
hallituksen kansallispolitiikan tais-
teluhuudoksi orjuuden levittämi-
nen väkivallalla kautta koko Mek-
sikon, Keski- ja Etelä-Amerikan.

Seuraavassa artikkelissa tule-
me tarkastamaan sitä Lontoon sa-
nomalehtien tekemää väitöstä, että
pohjoisvaltioiden olisi ilolla ter-
vehdittävä Unionin hajaannusta
muka sopivana ja ainoana mahdol-
lisena keinona riidan ratkaisemi-
seksi.

Ranskalaisten ampuma ranskalainen
talonpolka, jonka ilmoitettiin olleen
saksalaisten vakoojana.